

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3858/2021
26.08.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиоца Основног јавног тужилаштва у Новом Саду, против туженог АА из ..., кога заступа пуномоћник Тијана Шалдић адвокат из ..., ради заштите од насиља у породици, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 140/21 од 14.04.2021. године, у седници већа одржаној 26.08.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 140/21 од 14.04.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П2 637/2020 од 24.12.2020. године, ставом првим и другим изреке усвојен је тужбени захтев и утврђено да је тужени извршио насиље у породици над ББ. Ставом трећим изреке, одређене су мере заштите од насиља у породици и забрањено туженом приближавање ББ на удаљености мањој од 50 метара и свако даље узнемиравање ББ, те наложено туженом да се уздржава од сваког дрског, безобзирног и злонамерног понашања којим се угрожава телесни интегритет, душевно здравље и спокојство ББ. Ставом четвртим изреке, мере заштите од насиља у породици одређене су у трајању од годину дана почев од дана доношења пресуде. Ставом петим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка, а ставом шестим изреке, тужилац је ослобођен обавезе плаћања трошкова судских такси на тужбу и пресуду у овом поступку. Ставом седмим изреке, усвојен је предлог тужиоца за одређивање привремене мере. Ставом осмим изреке, забрањено је туженом приближавање ББ на удаљености мањој од 50 метара, док је ставом деветим изреке забрањено туженом свако даље узнемиравање ББ и наложено да се уздржава од сваког дрског, безобзирног и злонамерног понашања којим се угрожава телесни интегритет, душевно здравље и спокојство ББ. Ставом десетим изреке, одређено је трајање привремене мере до правноснажног окончања овог поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 140/21 од 14.04.2021. године одбијена је жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Новом Саду П2 637/20 од 24.12.2020. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију у коме је оспорио ревизијске наводе и предложио да се ревизија одбије као неоснована.

Одлучујући о изјављеној ревизији на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11...18/20), Врховни касациони суд је оценио да ревизија туженог није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Нису основани наводи ревизије о битној повреди одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 386. ЗПП коју је другостепени суд учинио зато што је нашао да не постоје битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 9. и члана 374. став 1. у вези члана 354. став 3. и 4. ЗПП. Достављањем генералног пуномоћја које је депоновано у суду одобрене су радње које су тужилачки помоћници предузели у овом поступку у складу са чланом 119. став 1. Закона о јавним тужилаштвима, на основу члана 91. став 2. ЗПП, па је другостепени суд правилно оценио да у првостепеном поступку није учињена битна повреда поступка из члана 374. став 2. тачка 9. ЗПП. Такође, с обзиром да тужени није оспорио сагласност преписа пресуде који му је достављен са изворником, евентуални пропуст првостепеног суда да достављени препис овери печатом суда, не представља битну повреду поступка коју је другостепени суд морао санкционисати укидањем првостепене пресуде, већ повреду поступка из члана 374. став 1. ЗПП која није утицала на правилност и законитост донете одлуке.

Према утврђеном чињенчном стању, тужени и ББ су супружници и родитељи једног малолетног детета. Поступак развода брака између њих је у току. Брачни односи супружника су дуги низ година пормећени, као и међусобни односи супруге туженог и његових родитеља са којима су живели у породичној заједници. Тужени је психички злостављао супругу тако што јој је претио да ће запалити њу и њене родитеље, изговарао речи „немој да ти случајно паднеш са моста“ и „немој да ти откажу кочнице“, да ће добити отказ, називао је погрдним именима, није јој дозвољавао да посети родитеље и пријатеље нити да они долазе код ње. Сукоби су кулминирали 20.02.2020. године када је тужени, након што му је супруга предочила фотографије друге жене које је пронашла у његовом мобилном телефону, испољио физичко насиље тако што је чупао за косу, гурао низ степенице и задао више удараца, због чега је она напустила кућу и обавестила полицију и орган старатељства. У пратњи полиције касније је узела своје ствари и повела са собом дете. На основу процене ризика, туженом су због овог догађаја од стране полиције изречене хитне мере – привремене забране приласка и контактирања супруге и малолетног детета у трајању од 48 часова, које су решењем Основног суда у Новом Саду од 21.02.2020. године продужене на период од 30 дана. Против туженог се води кривични поступак Кт 1110/20 за кривично дело насиље у породици према оштећеној ББ. Центар за социјални рад Града Новог Сада доставио је налаз и стручно мишљење од 25.03.2020. године и 30.07.2020. године,

са допуном од 13.10.2020. године, да је тужени вршио насиље према супрузи застрашивањем, психолошким и емотивним злостављањем, претњама, принудом, изолацијом, да је страх који супруга туженог осећа аутентичан и да је изазван понашањем туженог, због чега је оправдано и сврсисходо одређивање предложених мера заштите од насиља у породици, као и привремене мере. Према обављеном судскопсихијатријском вештачењу од 30.11.2020. године, у брачним сукобима партиципирају оба супружника а сукоби су појединачни инцидентног нивоа, без елемената насиља у породици.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су у овом спору правилно применили материјално право.

Према члану 197. став 1. Породичног закона, насиље у породици је понашање којим један члан породице угрожава телесни интегритет, душевно здравље или спокојство другог члана породице. Ставом 2. овог члана прописано је да се насиљем у породици сматра нарочито: наношење или покушај наношења телесне повреде (тачка 1.), изазивање страха претњом убиства или наношења телесне повреде члану породице или њему блиском лицу (тачка 2.), ограничавање слободе кретања или комуницирања са трећим лицима (тачка 5.), као и вређање као и свако друго дрско, безобзирно и злонамерно понашање (тачка 6.).

По оцени Врховног касационог суда, полазећи од мишљења центра за социјални рад и постојећих околности из којих произилази да постоји насиље у породици, правилно су побијаном одлуком одређене адекватне мере заштите од насиља у породици у најдужем трајању, које су неопходне како би се тужени објективно спречио у даљем испољавању насилничког понашања и за жртву насиља обезбедио мир и спокојство за одређени временски период, живот без страха од поновног насиља и ослобођење од траума. Изречене мере забраном туженом да се приближава члану породице на удаљености мањој од 50 метара и забраном даљег узнемиравања, одређене су правилном применом члана 197. и 198. став 1. и став 2. тачка 3 и 5. Породичног закона, сразмерно садржини, интензитету и трајању испољеног насиља. Наводи ревизије о погрешној примени материјалног права нису основани.

Неосновано се ревизијом оспорава насилничко понашање туженог. Дуготрајно трпљење жртве насиља произилази из изведених доказа, а нарочито из налаза и стручног мишљења Центра за социјални рад које је прибављено на основу члана 286. Породичног закона, из кога је на основу стручне опсервације породичних односа и особина личности туженог, као и његовог досадашњег понашања утврђено да је његовој супрузи угрожен телесни интегритет, душевно здравље и спокојство и да постоји изузетно висок ризик од понављања насиља. Чињеница да се жртва насиља није раније обраћала за помоћ све до инцидента када је интервенирала полиција и када су одређене хитне мере забране приласка, не доводе у сумњу постојање дугогодишњег насилничког понашања туженог. У конкретном случају испољено насилничко понашање туженог превасходно угрожава тужилино душевно здравље и спокојство али и њен телесни интегритет, што оправдава изрицање мера заштите од насиља у породици које немају само значај заштите жртве, већ и превентивно дејство, јер спречавају ескалацију насиља која је у овом случају могућа. Осим тога, у конкретном

случају непосредна жртва насиља је супруга туженог, али је све време то и њихово малолетно дете као присутан члан породице и очевидац сталних конфликта родитеља и породичних сукоба.

Нису основани наводи ревизије да је побијана пресуда незаконита и у супротности са налазом и мишљењем вештака неуропсихијатара јер је првостепени суд био становишта да је извођење тог доказа неопходно за утврђење постојања насиља. Ово стога што је према члану 8. ЗПП оцена доказа слободна, и на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно, свих доказа као целине и резултата целокупног поступка, суд одлучује по свом уверењу које ће чињенице да узме као доказане. У конкретном случају судови су правилно ценили изведене доказе и правилно утврдили постојање насиља и оправданост изрицања тражених мера заштите, заснивајући свој закључак на детаљно образложеном налазу и стручном мишљењу органа старатељства и исказу жртве насиља, док је са друге стране налаз вештака дат само на основу психолошке и психијатријске процене структуре личности супружника, уз ограђивање вештака да је утврђење конкретних аката насиља ван њихових компетенција.

С обзиром на наведено, супротно наводима ревизије, непостојање медицинске документације о задобијеним повредама у инциденту од 20.02.2020. године не значи да насиља није било. Осим тога, у извештају центра за социјални рад наведено је да се жртва насиља јавила лекару Дома здравља ..., Амбуланта опште медицине ... дана ...2020. године, због здравствених тегоба условљених стресом због приватних проблема са супругом који је добио забрану приласка.

Како се ни осталим наводима ревизије не доводи у сумњу правилност нижестепене одлуке, то је по становишту Врховног касационог суда материјално право правилно примењено јер понашање туженог одступа од стандарда уобичајеног понашања у међусобним односима чланова породице, па је одлучено као у изреци на основу члана 414. став 1. ЗПП.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић